

На основу члана 44. став 4. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – аутентично тумачење и 68/15),

Министар просвете, науке и технолошког развоја и министар за државну управу и локалну самоуправу заједнички доносе

ПРАВИЛНИК

о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања

"Службени гласник РС", број 22 од 4. марта 2016.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет правилника

Члан 1.

Овим правилником прописују се ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације у установама образовања и васпитања (у даљем тексту: установа) од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица.

Под трећим лицем, у смислу овог правилника подразумева се лице које на посредан или непосредан начин учествује или утиче на процес образовања и васпитања (члан управног одбора, члан школског одбора, школски полицајац, просветни инспектор, просветни саветник, аутор уџбеника, издавач и др.).

Термини употребљени у овом правилнику који су изражени у мушким граматичком роду, подразумевају мушки и женски род лица.

Дискриминација и дискриминаторско поступање у образовању и васпитању

Члан 2.

Дискриминација и дискриминаторско поступање у образовању и васпитању (у даљем тексту: дискриминација) у смислу овог правилника, је свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским

особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (у даљем тексту: лична својства) у установи којом се неоправдано прави разлика или даје првенство, а нарочито она којом се:

- 1) ограничава или ускраћује право на предшколско, основно и средње образовање и васпитање под једнаким условима,
- 2) отежава или онемогућава упис лица или групе лица у установу, услед њиховог личног својства,
- 3) искључује лице или група лица из образовног система услед њиховог личног својства,
- 4) отежава или ускраћује могућност праћења наставе и учешћа у другим образовним односно васпитним, активностима услед личног својства лица или групе лица,
- 5) деца, односно ученици, запослени или трећа лица разврставају по њиховом личном својству,
- 6) ускраћују или не предузимају мере подршке које су законом прописане, а по основу личног својства,
- 7) на други начин неоправдано прави разлика или неједнако поступа са децом, ученицима или другим лицима која учествују у образовном и васпитном процесу.

Посебне мере које се не сматрају дискриминацијом

Члан 3.

Дискриминацијом се не сматрају посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напредовања лица, односно група лица која се налазе у неравноправном положају у процесу образовања.

Право на заштиту од дискриминације

Члан 4.

Сваки учесник у систему образовања и васпитања има право да буде заштићен од свих облика дискриминације, у складу са законом и овим правилником.

II. ОБЛИЦИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ЊИХОВА МАНИФЕСТАЦИЈА

Непосредна дискриминација

Члан 5.

Непосредна дискриминација постоји ако се лице или група лица због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији у

процесу образовања и васпитања или у ситуацијама које су непосредно или посредно повезане са процесом образовања и васпитања било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или би могли бити стављени у неповољан положај, нарочито ако се:

- 1) врши дискриминација деце и ученика од стране запослених у установи у процесу образовања и васпитања,
- 2) врши дискриминација запослених, деце и ученика од стране трећих лица у вези са процесом образовања и васпитања,
- 3) спроводи дискриминација према родитељима, односно старатељима деце и ученика од стране запослених и трећих лица када се она односи на процес образовања и васпитања,
- 4) на друге начине непосредно врши дискриминација.

Посредна дискриминација

Члан 6.

Посредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, у процесу образовања и васпитања или у вези са процесом образовања и васпитања, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Повреда начела једнаких права и обавеза

Члан 7.

Повреда начела једнаких права и обавеза постоји ако се лицу или групи лица, у процесу образовања и васпитања, због његовог, односно њиховог личног својства неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом лицу или групи лица, ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се тим мерама остварује.

Забрана позивања на одговорност

Члан 8.

Дискриминација постоји ако се у процесу образовања и васпитања, односно у вези са процесом образовања и васпитања према лицу, или групи лица неоправдано поступа лошије него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању, а нарочито када се услед тога:

- 1) деца, односно ученици не вреднују за њихов рад по истим критеријумима као остала деца и ученици,
- 2) деца, односно ученици, родитељ, односно старатељ, запослени и трећа лица трпе претње и уцене,
- 3) деца, односно ученици, родитељ, односно старатељ, запослени и трећа лица стављају у неповољан положај у образовно-васпитном процесу,
- 4) деца, односно ученици, родитељ, односно старатељ, запослени и трећа лица јавно излажу понижењу и подсмеху, а њихове примедбе и захтеви игноришу.

Дискриминацијом из става 1. овог члана не сматрају се поступци и мере које се предузимају према деци, односно ученицима којима је потребна посебна подршка.

Удруживање ради вршења дискриминације

Члан 9.

Удруживање ради вршења дискриминације постоји ако се у установи или у процесу образовања и васпитања односно у вези са њим, образују удружења или групе чије је деловање усмерено на кршење уставом, правилима међународног права и законом зајемчених слобода и права или на изазивање националне, расне, верске и друге мржње, раздора или нетрпљивости, као и у свим другим случајевима када удруживање има за циљ вршење дискриминације.

Говор мржње

Члан 10.

Говор мржње, у смислу овог правилника, је сваки облик изражавања идеја, информација и мишљења којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против лица или групе лица учесника у процесу образовања и васпитања, односно ма ког другог лица због његовог личног својства, а које је у вези са процесом образовања и васпитања или радом установе, а нарочито:

- 1) исписивање порука или симбола на објектима установе или у њеном непосредном окружењу којим се подстиче на дискриминацију, мржњу или насиље према учесницима у процесу образовања и васпитања и сваком другом лицу или групи лица с обзиром на њихово лично својство,
- 2) коришћење уџбеника и других наставних средстава (у даљем тексту: уџбеник), часописа, јавних гласила и других публикација, интернет сајтова и других средстава комуникације, на скуповима и јавним местима у процесу образовања и васпитања који у себи садрже поруке дискриминације, мржње или насиља,

- 3) коришћење других садржаја у образовно-васпитном раду који негативно и у омаловажавајућем значењу говоре о лицу или групи лица с обзиром на њихово лично својство,
- 4) јавно изношење од стране учесника у образовно-васпитном процесу идеја, информација и мишљења којим се позива на неједнак третман или насиље према било ком лицу или групи лица с обзиром на њихово лично својство.

Узнемирање и понижавајуће поступање

Члан 11.

Узнемирање и понижавајуће поступање постоји када су учесници у процесу образовања и васпитања, од стране других учесника у процесу образовања и васпитања, односно трећих лица, услед свог личног својства, у процесу образовања и васпитања или у вези са процесом образовања и васпитања, изложени дискриминаторском поступању, које има за циљ или представља повреду достојанства и којим се ствара осећај понижености, узнемилености или одбачености, шири страх или непријатељство, односно ствара понижавајуће и увредљиво окружење, а нарочито:

- 1) коришћењем погрдних имена, надимака и стереотипа којима се вређа њихово достојанство на основу личног својства,
- 2) излагањем подсмеху постигнућа учесника у образовно-васпитном процесу, а нарочито деце и ученика,
- 3) излагањем подсмеху физичког изгледа, социјалног порекла, рода, пола, сексуалне орјентације, односно било ког другог личног својства учесника у образовно-васпитном процесу,
- 4) јавним понижавањем и претњом примене непримерених казни и санкција према деци, ученицима и другим учесницима у образовном и васпитном процесу,
- 5) дискриминаторским поступањем којим, супротно закону, долази до узнемирања или понижавајућег поступања према учесницима у образовном и васпитном процесу.

III. ПОСЕБНИ СЛУЧАЈЕВИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Посебни случајеви дискриминације

Члан 12.

Посебни случајеви дискриминације су дискриминација у:

- 1) остваривању исхода и стандарда образовања и васпитања,
- 2) остваривању права на образовање и васпитање,
- 3) употреби језика и писма,

- 4) обезбеђивању безбедности деце и ученика и других учесника у образовном и васпитном процесу,
- 5) поштовању правила понашања у установи;
- 6) планирању и програмирању образовно-васпитног рада,
- 7) реализацији образовно-васпитног рада,
- 8) руковођењу и организовању рада (у даљем тексту: управљању) установом,
- 9) поштовању права детета, односно ученика, и других учесника у образовном и васпитном процесу,
- 10) прикупљању и употреби података о деци, ученицима, родитељима, старатељима и запосленима када то законом или подзаконским актом није предвиђено,
- 11) запошљавању и поступању према запосленима у установи,
- 12) другим областима од значаја за образовање и васпитање.

Дискриминација у остваривању стандарда и исхода образовања и васпитања и стандарда и исхода васпитања и образовања

Члан 13.

Дискриминација у оквиру остваривања исхода и стандарда образовања и васпитања постоји ако се:

- 1) за децу, односно ученика или групу деце, односно ученика услед њиховог личног својства очекује да не достигну стандарде и исходе образовања и васпитања, већ се критеријуми према њима неоправдано и унапред снижавају,
- 2) не обезбеђују услови који би омогућили сваком детету, односно ученику да без обзира на лично својство оствари стандарде и исходе образовања и васпитања, а нарочито ако се не користе разноврсне као и учење и оцењивање које је прилагођено потребама деце, односно ученика с обзиром на њихово лично својство,
- 3) када се само, на основу личне процене, услед нижих очекивања образовних постигнућа детета или ученика с обзиром на његово лично својство, врши неформално скраћивање или сужавање наставног плана или програма који се реализује са осталом децом, односно ученицима или када се не примењују, односно неоправдано прилагођавају стандарди чији исходи доводе до низег или ниског нивоа образовања детета, односно ученика,
- 4) када се, само на основу личне процене наставника, успоставе нижи или виши критеријуми оцењивања за ученика, искључиво с обзиром на његово лично својство,

- 5) неостваривање задатих циљева у процесу образовања и васпитања приписује личном својству детета, односно ученика,
- 6) ученику, услед личног својства, ускраћује додатна образовно-васпитна подршка, односно индивидуализовани рад, а преводи се у старији разред,
- 7) не користе прилагођени стандарди и исходи постигнућа предвиђени законом за ученика, услед његовог личног својства, а нарочито ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом и када се не врши стално праћење његовог развоја, услед његовог личног својства,
- 8) не користе посебни стандарди и исходи постигнућа, прописани законом, за ученика са изузетним способностима и када се не врши стално праћење његовог развоја услед његовог личног својства,
- 9) на друге начине врши дискриминација у оквиру остваривања општих исхода и стандарда образовања и васпитања.

Дискриминација у остваривању права на образовање и васпитање у установи

Члан 14.

Дискриминација у остваривању права на предшколско, основно и средње образовање постоји, ако установа:

- 1) не примењује посебне и друге законом прописане мере у циљу пружања подршке при уписивању деце, односно ученика из осетљивих друштвених група, а нарочито деце, односно ученика са инвалидитетом и сметњама у развоју, деце, односно ученика припадника националних мањина, а посебно ромске националне мањине у предшколском, основном и средњем образовању,
- 2) при упису деце и ученика тражи документа која нису законом односно подзаконским актом предвиђена, као и када недостатак законом односно подзаконским актом предвиђених докумената користи као разлог за искључивање деце и ученика (нпр. недостатак уверења о држављанству и сл.),
- 3) не примењује законом предвиђене мере за пружањем редовне и додатне и допунске образовне, здравствене и социјалне подршке деци, односно ученицима у току предшколског, основног и средњег образовања, којима је она потребна и на коју имају право,
- 4) не спречава вршење притиска на родитеље деце и ученика из осетљивих друштвених група да дају сагласност да им се деца, односно ученици упунте на интересорну комисију и упишу у специјалну школу за образовање деце и ученика са инвалидитетом и сметњама у развоју,
- 5) ускраћује право детету, односно ученику на издавање јавних исправа прописаних законом којим се уређује област предшколског васпитања и

образовања, односно основног и средњег образовања и васпитања, с обзиром на његово лично својство,

- 6) децу и ученике из осетљивих друштвених група смешта у објекте у тој установи чији су материјално-технички услови и опрема испод нивоа квалитета у другим објектима и на тај начин не обезбеђује квалитет рада у складу са образовним стандардима,
- 7) не обезбеђује архитектонске могућности за несметан приступ деце и ученика са инвалидитетом у објекте у образовно-васпитним установама, а посебно у оне у којима се реализује припремни предшколски програм и основно образовање и васпитање,
- 8) не омогући коришћење уџбеника на језику и писму националне мањине, уџбеника прилагођених потребама деце и ученика са инвалидитетом и сметњама у развоју, односно уџбеника на Брајевом писму за слабовиду и слепу децу и ученике, у складу са законом,
- 9) на друге начине крши забрану дискриминације у остваривању права на образовање и васпитање.

Дискриминација у области употребе језика

Члан 15.

Дискриминација у области употребе језика постоји ако се неоправдано и супротно закону:

- 1) припадницима националних мањина онемогућава образовно-васпитни рад на матерњем језику,
- 2) припадницима националних мањина онемогућава учење српског језика као нематерњег,
- 3) способности деце и ученика, њихов напредак у учењу и развоју процењују на језику који им није матерњи, односно који не познају довољно и када се на основу тих процена доносе закључци који могу да имају негативне последице за њихово даље образовање,
- 4) не обезбеђује додатна настава да деца и ученици науче језик на коме се изводи образовно-васпитни рад,
- 5) на други начин посредно или непосредно врши дискриминација деце, односно ученика у употреби језика у образовању и васпитању.

Дискриминација у области обезбеђивања безбедности деце, ученика, запослених и трећих лица

Члан 16.

Дискриминација у области обезбеђивања безбедности деце, ученика, запослених и трећих лица, постоји ако установа, супротно забрани насиља, злостављања и занемаривања утврђеној законом, с обзиром на лично

својство детета, ученика, запосленог и трећих лица, не обезбеђује исти ниво безбедности свој деци, ученицима, родитељима, односно старатељима и запосленима и трећим лицима у време боравка у установи и у току свих активности које установа организује.

Дискриминација у области поштовања правила понашања у установи

Члан 17.

Дискриминација у области поштовања правила понашања у установи постоји, ако се:

- 1) правила понашања у установи доносе без учешћа представника ученика, родитеља, односно старатеља и запослених, с обзиром на њихово лично својство,
- 2) правила селективно примењују или не важе једнако за све, односно када су деца, ученици односно група деце или ученика на основу његовог личног свойства чешће подвргнути санкцијама,
- 3) правилима понашања у установи толеришу неприхватљива понашања према лицима или групи лица на основу његовог личног својства,
- 4) на друге начине неоправдано прави разлика у поштовању правила понашања у установи, с обзиром на лично својство детета, односно ученика, родитеља, односно старатеља, запослених и трећих лица.

Дискриминација у области планирања и програмирања образовно-васпитног рада и доношења програма образовно-васпитног рада

Члан 18.

Дискриминација у области планирања и програмирања образовно-васпитног рада и доношења програма образовно-васпитног рада постоји, ако се:

- 1) годишњим програмом рада, предшколским програмом, школским програмом, развојним планом образовно-васпитне установе или програмом васпитног рада не планира обезбеђивање остваривања специфичних потреба, ученика и родитеља, односно старатеља,
- 2) ученици и родитељи, односно старатељи, припадници осетљивих друштвених група нису пропорционално свом броју укључени у развојно планирање, самовредновање и вредновање рада установе и реализацију образовно-васпитног рада и наставних и ваннаставних активности кроз тела предвиђена законом као што су орган управљања, савет родитеља и ђачки парламент у основним и средњим школама,
- 3) годишњи план рада, развојни план установе, предшколски или школски програм не одражава специфичности локалне заједнице, а посебно услове у којима живе деца и ученици припадници осетљивих друштвених група,
- 4) годишњи или месечни план код обавезних или изборних наставних предмета, развојни план установе не узима у обзир елементе националне

културе и традиције припадника националне мањине који живе на територији јединице локалне самоуправе, у складу са законом,

5) кроз планове рада промовишу вредности културе припадника већинског или највише заступљеног становништва, док се остale занемарују или ниподаштавају,

6) на друге начине врши дискриминација у планирању и програмирању образовно-васпитног рада и доношењу програма образовно-васпитног рада.

Дискриминација у спровођењу образовно-васпитног процеса

Члан 19.

Дискриминација у спровођењу образовно-васпитног процеса, односно при реализацији наставних и ваннаставних активности постоји, ако се:

1) приликом реализације образовно-васпитног процеса не уважавају индивидуална знања, способности и предзнања детета, односно ученика, с обзиром на његово лично својство, а посебно деце, односно ученика из осетљивих друштвених група,

2) у установи не предузимају мере за учешће родитеља, односно старатеља деце и ученика у наставним и ваннаставним активностима које треба да обезбеде пуну равноправност и једнакост деце, односно ученика с обзиром на њихово лично својство, а нарочито ако се не предузимају мере за њихово укључивање у рад групе, одељенске заједнице, родитељске састанке и заједничке консултације са васпитачем, одељенским старешином, стручним сарадницима и другим запосленим у установи,

3) запослени у установи не реагују једнако или неоправдано праве разлику поводом изостанка ученика са наставних и ваннаставних активности, или им је такво понашање ученика пожељно и прихватљиво, односно ако такво понашање ученика толеришу, с обзиром на њихову припадност или неприпадност одређеној групи или то чине с обзиром на ма које друго лично својство,

4) деца, односно ученици из осетљивих друштвених група, с обзиром на њихово лично својство, у оквиру наставних активности укључују у допунске или корективне програме, без претходне провере и вредновања њихових реалних могућности, знања и умећа или без континуираног праћења њиховог напредовања,

5) не прати напредовање детета и ученика у односу на почетна знања и искуства или када се дете и ученик не похвальује, односно не награђује и не промовише његово изузетно постигнуће или напредак због припадности односно не припадности одређеној групи, односно с обзиром на његово лично својство,

6) деца или ученици, а нарочито деца или ученици из осетљивих друштвених група неоправдано искључују из рада вршњачких група или

ученичким организација или ако се укључују у њих, али им се не обезбеђује суштинска равноправност са другим члановима групе или организације, услед свог личног својства,

- 7) дете, односно ученик, или његов родитељ, односно старатељ, с обзиром на лично својство, а нарочито услед припадности одређеној друштвеној групи или услед социјалног порекла или материјалног стања искључује из ваннаставних активности, а нарочито ако им је ограничен приступ секцијама, допунској и додатној настави,
- 8) у спровођењу образовно-васпитног процеса, вредности заједнице из којих деца, односно ученици или родитељи, односно старатељи долазе, извргавају подсмеху, омаловажавању или посматрају као мање вредне у односу на вредности културе припадника већинског становништва и заједнице,
- 9) на друге начине врши дискриминација у спровођењу образовно-васпитног процеса.

Сегрегација као посебно тежак случај дискриминације у спровођењу образовно-васпитног процеса

Члан 20.

Сегрегација као посебно тежак случај дискриминације у спровођењу образовно-васпитног процеса постоји, ако:

- 1) се деца, односно ученици у установи или у вези са радом установе, услед свог личног својства, неоправдано одвајају од друге деце, односно ученика,
- 2) се образују засебна одељења или групе из разлога који није у складу са законом,
- 3) у групи, одељењу, разреду или установи структура деце, односно ученика, у погледу припадности различитим етничким и другим осетљивим групама драстично одступа од структуре деце, односно ученика са подручја установе, осим уколико је то последица специфичности установе у складу са законом.

Дискриминација у области управљања

Члан 21.

Дискриминација у области управљања установом постоји ако:

- 1) су ученици, родитељи, старатељи или наставници, као припадници осетљивих друштвених група или услед другог личног својства искључени из рада стручних и органа управљања установе, односно из тимова за планирање и реализацију стратешких докумената установе, односно нису заступљени сразмерно свом броју,
- 2) се приликом израде развојног плана установе не узима у обзир анализа образовних потреба деце, односно ученика из осетљивих друштвених група што се одражава на израду и реализацију акционих планова, јер њима није

предвиђено непосредно учешће родитеља, односно старатеља деце и ученика наведених група као носилаца активности при решавању проблема,

3) приликом спровођења процеса самовредновања и вредновања квалитета рада установе деца и ученици, односно родитељи и старатељи деце и ученика из осетљивих друштвених група, а нарочито припадници ромске националне мањине, нису укључени у репрезентативни узорак за испитивање стања и анализу резултата,

4) ученици, а нарочито припадници ромске националне мањине, нису део узорка у домаћим и међународним истраживањима која се тичу образовних исхода и постигнућа због припадности или не припадности одређеној групи или личног својства,

5) на друге начине врши дискриминација у управљању установом.

Дискриминација у области поштовања права детета, односно ученика

Члан 22.

Дискриминација у области поштовања права детета, односно ученика у образовању, постоји ако се деци, односно ученицима на основу личног својства:

1) неоправдано ускраћује законом загарантовано право на партиципацију и давање мишљења и предлога стручним органима, органу управљања, савету родитеља и директору, о мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, избору уџбеника и другим питањима предвиђеним законом,

2) неоправдано ускраћују или им се од стране запослених или трећих лица у установи не пружа заштита у остваривању других права детета и ученика која се односе на образовање и васпитање или су у вези са образовањем и васпитањем, а проистичу из закона и међународних докумената који се односе на права детета и ученика,

3) на друге начине крше права детета, односно ученика у образовању и васпитању на основу личног својства.

Дискриминација у области обраде нарочито осетљивих података о деци, ученицима и другим учесницима у систему образовања и васпитања

Члан 23.

Дискриминација у области обраде нарочито осетљивих података о деци, ученицима, родитељима, односно старатељима или другим учесницима у систему образовања и образовања постоји, када руководилац незаконито прикупља или користи такве податке у циљу довођења у неравноправан положај деце, ученика, родитеља, односно старатеља или учесника у систему образовања и васпитања, с обзиром на њихово лично својство, а

нарочито ако се такви подаци користе за неједнак третман деце, ученика, родитеља, односно старатеља или учесника у систему образовања и васпитања у установи.

Дискриминација у области рада и запошљавања у установи

Члан 24.

Дискриминација у области рада и запошљавања у установи постоји ако се у установи неоправдано нарушавају једнаке могућности лица за запошљавање и уживање под једнаким условима свих права из области рада запослених у установи, с обзиром на лично својство тог лица, а нарочито ако се на основу личног својства лица уводе додатни услови за запошљавање у установи, односно уколико се услед личног својства запосленог у установи онемогућава његово право на стручно усавршавање и напредовање под једнаким условима или његово право да под једнаким условима учествује у раду стручних и органа управљања установе.

Заштиту од дискриминације у области рада и запошљавања у установи из става 1 овог члана, ужива лице у радном односу у установи, лице које обавља привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору у установи.

Дужност и одговорност учесника у образовном и васпитном процесу у вези са забраном дискриминације

Члан 25.

Сви учесници у образовном и васпитном процесу дужни су да поштују забрану дискриминације у образовању и васпитању утврђену законом и овим правилником, те да се у образовном и васпитном процесу уздрже од свих аката чињења или нечињења који могу да доведу до кршења забране дискриминације.

Запослени, директор и трећа лица имају обавезу да препознају и надлежним државним органима пријаве све случајеве дискриминације као и да предузму све друге радње и мере прописане законом.

Завршна одредба

Члан 26.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 011-00-00103/2015-04

У Београду, 26. фебруара 2016. године

Министар,
др **Срђан Вербић**, с.р.

Број 011-00-00167/2015-17

У Београду, 26. фебруара 2016. године

Министар,

Кори Удовички, с.р.